

Predmet C-340/20**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

24. srpnja 2020.

Sud koji je uputio zahtjev:

Cour de cassation (Francuska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

10. srpnja 2020.

Žalitelj:

Bank Sepah

Druge stranke u postupku:

Overseas Financial Limited

Oaktree Finance Limited

I. Predmet i podaci o sporu

- 1 U skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1737 (2006) od 23. prosinca 2006., Zajedničkim stajalištem Vijeća 2007/140/ZVSP od 27. veljače 2007. predviđene su određene mjere ograničavanja protiv Irana, uključujući zamrzavanje sredstava i gospodarskih izvora osoba i subjekata koji sudjeluju, izravno su povezani ili pružaju potporu iranskim aktivnostima vezanima za obogaćivanje, preradu ili onima vezanima za tešku vodu ili za iranski razvoj sustava za ispaljivanje nuklearnog oružja. Te su mjere u Europskoj uniji provedene Uredbom Vijeća (EZ) br. 423/2007 od 19. travnja 2007. [**orig. str. 4.**]
- 2 Rezolucijom 1747 (2007) od 24. ožujka 2007., Vijeće sigurnosti identificiralo je društvo Bank Sepah kao dio iranskih „subjekata koji sudjeluju u nuklearnim aktivnostima ili aktivnostima u vezi s balističkim raketama” na koje se treba primijeniti mjera zamrzavanja imovine. Ta je rezolucija prenesena u pravo Unije Uredbom Komisije (EZ) br. 441/2007 od 20. travnja 2007. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 423/2007, koja je stupila na snagu 21. travnja 2007.

- 3 Presudom od 26. travnja 2007., koja je postala pravomoćna, cour d'appel de Paris (Žalbeni sud u Parizu, Francuska) naložio je društvu Bank Sepah da društvu Overseas Financial Limited (u daljnjem tekstu: Overseas Financial) isplati iznos od 2 500 000 američkih dolara u protuvrijednosti u eurima i društvu Oaktree Finance Limited (u daljnjem tekstu: Overseas Finance) iznos od 1 500 000 američkih dolara u protuvrijednosti u eurima, uvećane za kamate po zakonskoj stopi, od dana te presude.
- 4 Vijeće sigurnosti je 17. siječnja 2016. izbrisalo društvo Bank Sepah s popisa osoba i subjekata na koje se primjenjuju mjere ograničavanja protiv Irana. Ta je odluka prenesena u pravo Unije Provedbenom uredbom Vijeća (EU) 2016/74 od 22. siječnja 2016., koja je stupila na snagu 23. siječnja 2016.
- 5 Društva Overseas Financial i Oaktree Finance 17. svibnja 2016. pokrenula su postupak ovrhe na imovini društva Bank Sepah u svrhu zapljene radi prodaje.
- 6 Ona su 5. srpnja 2016. pokrenula postupak zapljene na bankovnim računima društva Bank Sepah u Société générale, na njihovim vrijednosnicama i pravima članova društva.
- 7 Društvo Bank Sepah je 13. lipnja i 15. srpnja 2016. pred ovršnim sudom pokrenulo postupak protiv društava Overseas Financial i Oaktree Finance kojim osporava te mjere prisilne naplate.
- 8 Protiv odluke ovršnog suda podnesena je žalba o kojoj je cour d'appel de Paris (Žalbeni sud u Parizu) odlučio presudom od 8. ožujka 2018.
- 9 Društvo Bank Sepah, s jedne strane, i društva Overseas Financial i Oaktree Finance, s druge strane, podnijela su žalbu u kasacijskom postupku protiv te presude. Te žalbe, koje se vode pod brojevima B 18-18542 i G 18-21.814, spojene su zbog njihove povezanosti.

II. Predmetne odredbe

Uredba Vijeća (EZ) br. 423/2007 od 19. travnja 2007. o mjerama ograničavanja protiv Irana

- 10 Člankom 1. točkama (h) i (j) Uredbe br. 423/2007 određuje se:

„Isključivo za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

[...]

- (h) *„zamrzavanje financijskih sredstava” znači sprečavanje bilo kakvog kretanja, prijenosa, izmjene, upotrebe ili bilo kakvog raspolaganja sredstvima koje bi dovelo do bilo kakve promjene u obujmu, iznosu, lokaciji,*

vlasništvu, naravi, odredištu ili do nekih drugih promjena koje bi omogućile korištenje tih sredstava, uključujući upravljanje portfeljem; [...]

- (j) *‚zamrzavanje gospodarskih izvora‘ znači sprečavanje upotrebe istih s ciljem stjecanja financijskih sredstava, robe ili usluga na bilo koji način, uključujući, ali ne isključivo, prodaju, unajmljivanje ili stavljanje pod hipoteku; [...] [neslužbeni prijevod]”*

11 Člankom 7. stavkom 1. te uredbe određuje se:

- „1. *Zamrzavaju se sva financijska sredstva i gospodarski izvori koji pripadaju osobama, subjektima ili tijelima navedenima u prilogu IV., kao i sva financijska sredstva i gospodarski izvori koje te osobe, subjekti ili tijela posjeduju, imaju u vlasništvu ili pod nadzorom. Prilog IV. obuhvaća osobe, subjekte i tijela koja je odredilo Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda ili Odbor za sankcije u skladu sa stavkom 12. UNSCR 1737 (2006). [...] [neslužbeni prijevod]”*

Uredba Vijeća (EU) br. 961/2010 od 25. listopada 2010. o mjerama ograničavanja protiv Irana i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 423/2007

12 Člankom 1. točkama (h) i (i) Uredbe br. 961/2010 određuje se:

‚Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

[...]

- (h) *‚zamrzavanje gospodarskih izvora‘ znači sprečavanje upotrebe istih s ciljem stjecanja financijskih sredstava, robe ili usluga na bilo koji način, uključujući, ali ne isključivo, prodaju, unajmljivanje ili stavljanje pod hipoteku;*
- (i) *‚zamrzavanje financijskih sredstava‘ znači sprečavanje svakog kretanja, prijenosa, izmjene, upotrebe ili bilo kakvog raspolaganja sredstvima koje bi dovelo do bilo kakve promjene u obujmu, iznosu, lokaciji, vlasništvu, naravi, odredištu ili do nekih drugih promjena koje bi omogućile korištenje tih sredstava, uključujući upravljanje portfeljem; [...] [neslužbeni prijevod]”*

13 Člankom 16. stavkom 1. te uredbe određuje se:

- „1. *Zamrzavaju se sva financijska sredstva i gospodarski izvori koji pripadaju osobama, subjektima ili tijelima navedenima u Prilogu VII., kao i sva financijska sredstva i gospodarski izvori koje te osobe, subjekti ili tijela posjeduju, imaju u vlasništvu ili pod nadzorom. Prilog VII. obuhvaća osobe, subjekte i tijela koja je odredilo Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda ili Odbor za sankcije u skladu sa stavkom 12. UNSCR 1737 (2006), stavkom 7. UNSCR 1803 (2008) ili stavcima 11., 12. ili 19. UNSCR 1929 (2010). [...] [neslužbeni prijevod]”*

Uredba Vijeća (EU) br. 267/2012 od 23. ožujka 2012. o mjerama ograničavanja protiv Irana i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 961/2010

14 Člankom 1. točkama (j) i (k) Uredbe br. 267/2012 određuje se:

„Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

[...]

(j) *„zamrzavanje gospodarskih izvora” znači sprečavanje upotrebe istih s ciljem stjecanja financijskih sredstava, robe ili usluga na bilo koji način, uključujući, ali ne isključivo, prodaju, unajmljivanje ili stavljanje pod hipoteku;*

(k) *„zamrzavanje financijskih sredstava” znači sprečavanje bilo kakvog kretanja, prijenosa, izmjene, upotrebe ili bilo kakvog raspolaganja sredstvima koje bi dovelo do bilo kakve promjene u obujmu, iznosu, lokaciji, vlasništvu, naravi, odredištu ili do nekih drugih promjena koje bi omogućile korištenje tih sredstava, uključujući upravljanje portfeljem; [...].”*

15 Člankom 23. stavkom 1. te uredbe određuje se:

„1. Zamrzavaju se sva financijska sredstva i gospodarski izvori koji pripadaju, koji su u vlasništvu, s kojima raspoložu ili koja nadziru osobe, subjekti i tijela navedena u Prilogu VIII. Prilog VIII. obuhvaća osobe, subjekte i tijela koja je odredilo Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda ili Odbor za sankcije u skladu sa stavkom 12. UNSCR 1737 (2006), stavkom 7. UNSCR 1803 (2008) ili stavcima 11., 12. ili 19. UNSCR 1929 (2010). [...].”

III. Žalbeni razlozi koje je društvo Bank Sepah istaknulo u prilog svojoj žalbi br. B 18-18542

16 Pobijanom presudom osobito su odbijeni zahtjevi društva Bank Sepah da, s jedne strane, ishodi ukidanje kamatne stope zbog nastupanja više sile i, s druge strane, oslobođenje od povećanja zakonske kamatne stope predviđene člankom L. 313-3 code monétaire et financier (Monetarni i financijski zakonik) u slučaju novčanih kazni izrečenih odlukom suda.

17 U prilog svojoj žalbi, društvo Bank Sepah ističe prvi žalbeni razlog, koji se temelji na činjenici da je zamrzavanje njegove imovine prema francuskom pravu bio slučaj više sile koji ga je onemogućio u ispunjavanju obveze plaćanja pa društva Overseas Financial i Oaktree Finance nisu mogla primati njegove uplate.

18 Društvo Bank Sepah podredno ističe i drugi žalbeni razlog, koji se temelji na povredi članka L. 313-3 Monetarnog i financijskog zakonika.

IV. Jedini žalbeni razlog koji su društva Overseas Financial i Oaktree Finance istaknula u prilog svojoj žalbi br. G 18-21.814

- 19 Pobjanom presudom osobito je odlučeno da je za kamate koje društva Overseas Financial i Oaktree Finance potražuju za razdoblje prije 17. svibnja 2011. nastupila zastara jer se nisu mogla pozvati ni na jedan razlog zbog kojeg bi zastara prestala teći, a sama društva nisu poduzela nikakve radnje koje bi dovele do prekida zastare dok su imala mogućnost to učiniti, s obzirom na to da „[ih] ništa nije sprečavalo [...] da, makar i kao zaštitnu mjeru, poduzmu radnje radi ovrhe na imovini ili nedostupnoj tražbini, pri čemu bi ta nedostupnost samo obustavila atributivni učinak moguće zapljene novčanih sredstava”.
- 20 U prilog svojoj žalbi, društva Overseas Financial i Oaktree Finance istaknula su jedini žalbeni razlog, koji se temelji, među ostalim, na povredi članaka 1. i 7. Uredbe br. 423/2007, koji su preuzeti u člancima 1. i 17. Uredbe br. 961/2010.
- 21 Društva Overseas Financial i Oaktree Finance tvrde da zastara ne teče protiv subjekta koji je onemogućen u djelovanju zbog spriječenosti na temelju zakona te da zakon kojim se propisuje mjera zamrzavanja financijskih sredstava sprečava vjerovnika osobe na koju se takva mjera odnosi u pokretanju bilo kakve mjere prisilne naplate koja se odnosi na zamrznuta financijska sredstva, uključujući zaštitne mjere. Prema njihovu mišljenju, svaka zaštitna mjera predstavljala bi izmjenu financijskih sredstava, a za posljedicu bi imala promjenu njihova odredišta. Ta spriječenost na temelju zakona usto je naglašena odbijanjem ministarstva gospodarstva da im izda odobrenje za oslobađanje financijskih sredstava koja pripadaju društvu Bank Sepah na temelju članka 8. Uredbe br. 423/2007, a potom i članka 17. Uredbe br. 961/2010.

V. Ocjena Coura de cassation (Kasacijski sud, Francuska)

Prvi žalbeni razlog koji je društvo Bank Sepah istaknulo u prilog žalbi br. B 18-18.542, koji se temelji na postojanju više sile

- 22 Cour de cassation (Kasacijski sud) podsjeća da zamrzavanje imovine osobe ili subjekta na koji se ta mjera odnosi zbog njihovih aktivnosti nije slučaj više sile za tu osobu ili subjekt zbog nepostojanja vanjskih čimbenika.
- 23 Cour de cassation (Kasacijski sud) smatra da nemogućnost ispunjavanja obveze plaćanja na koju se društvo Bank Sepah poziva ne proizlazi iz okolnosti koja je izvan njegove djelatnosti i stoga odbija prvi žalbeni razlog koji je potonje društvo istaknulo.

Jedini žalbeni razlog koji su društva Overseas Financial i Oaktree Finance istaknula u prilog žalbi br. G 18-21.814

- 24 Cour de cassation (Kasacijski sud) smatra da ishod spora ovisi o tome jesu li društva Overseas Financial i Oaktree Finance mogla prekinuti zastaru provedbom zaštitne mjere ili ovrhom na zamrznutoj imovini društva Bank Sepah.
- 25 Cour de cassation (Kasacijski sud) ističe, s jedne strane, da uredbe br. 423/2007, 961/2010 i 267/2012 ne sadržavaju nijednu odredbu kojom se vjerovniku izričito zabranjuje provedba zaštitne mjere ili ovrhe na zamrznutoj imovini svojeg dužnika.
- 26 S druge strane, zamrzavanje sredstava u tim je uredbama definirano kao „sprečavanje svakog kretanja, prijenosa, izmjene ili upotrebe financijskih sredstava, pristupa takvim sredstvima ili raspolaganja njima na bilo koji način, koje bi dovelo do bilo kakve promjene njihova opsega, iznosa, lokacije, vlasništva, posjedovanja, karaktera, odredišta ili druge promjene kojom bi se omogućila upotreba tih financijskih sredstava, uključujući upravljanje portfeljem”, a zamrzavanje gospodarskih izvora kao „sprečavanje upotrebe istih s ciljem stjecanja financijskih sredstava, robe ili usluga na bilo koji način, uključujući, ali ne isključivo, prodaju, unajmljivanje ili stavljanje pod hipoteku”.
- 27 S obzirom na te definicije, Cour de cassation (Kasacijski sud) smatra da je u slučaju zamrznutih sredstava jedino zabranjeno „svak[o] kretanj[e], prijeno[s], izmjena], upotreb[a] financijskih sredstava, pristup takvim sredstvima ili raspolaganja njima na bilo koji način, koje bi dovelo do bilo kakve promjene njihova opsega, iznosa, lokacije, vlasništva, posjedovanja, karaktera, odredišta ili druge promjene kojom bi se omogućila upotreba tih financijskih sredstava, uključujući upravljanje portfeljem”, a u slučaju gospodarskih sredstava „upotreb[a] istih s ciljem stjecanja financijskih sredstava, robe ili usluga na bilo koji način, uključujući, ali ne isključivo, prodaju, unajmljivanje ili stavljanje pod hipoteku”.
- 28 Stoga Cour de cassation (Kasacijski sud) smatra da se ne može isključiti primjena mjera koje nisu obuhvaćene nijednom od tih zabrana na zamrznutu imovinu.
- 29 Osim toga, Cour de cassation (Kasacijski sud) smatra da se mjere koje za učinak imaju izdvajanje dobara iz dužnikove imovine (atributivni učinak) nad zamrznutom imovinom vjerojatno mogu provesti samo uz prethodno odobrenje nadležnog nacionalnog tijela i isključivo u slučajevima iz članka 8. do 10. Uredbe br. 423/2007, članka 17. do 19. Uredbe br. 961/2010, a zatim članka 24. do 28. Uredbe br. 267/2012.
- 30 Stoga se postavlja pitanje mogu li se mjere koje nemaju takav atributivni učinak provesti nad zamrznutom imovinom bez prethodnog odobrenja. Riječ je o zaštitnim mjerama poput sudskog osiguranja i blokade imovine.

- 31 Sudsko osiguranje, neovisno o tome je li upisano na nekretnini (hipoteka), goodwillu ili udjelima u društvu i vrijednosnim papirima (zalog), nema atributivni učinak. Njegov jedini učinak nastaje u slučaju prijenosa imovine i prava na kojima je zasnovano, a tražbina onoga koji je zasnovao osiguranje mora se namiriti iz prodajne cijene na temelju prava prvenstva.
- 32 Zaštitna mjera blokade imovine osobito se primjenjuje u slučaju novčanih tražbina ili prava članova društva ili vrijednosnica, ali nema atributivni učinak. Ovršena imovina, tražbine i prava ostaju u vlasništvu dužnika.
- 33 Na temelju članka L. 523-1 code des procédures civiles d'exécution (Zakonik o građanskim ovršnim postupcima), blokada tražbina ima učinke zalogu predviđene člankom 2350. code civila (Građanski zakonik), na temelju kojeg „[d]epozit ili zalog novčanog depozita, mjenice ili vrijednosnice, koje je sud odredio kao jamstvo ili zaštitnu mjeru, dovodi do posebnog osiguranja i prava prvenstva u smislu članka 2333”. Člankom 2333. istog zakonika pojašnjava se da je „[z]alog ugovor kojim zalogodavac vjerovniku daje pravo namirenja kako bi se prije drugih vjerovnika mogao naplatiti iz dijela ili ukupne, sadašnje ili buduće, pokretne materijalne imovine”.
- 34 Cour de cassation (Kasacijski sud) pita dovode li takve mjere, unatoč nepostojanju atributivnog učinka, do promjene „odredišta” financijskih sredstava na koje se one odnose, u skladu s definicijom zamrzavanja financijskih sredstava.
- 35 Naime, smatra da je moguće članak 1. točku (h) Uredbe br. 423/2007, članak 1. točku (i) Uredbe br. 961/2010 i članak 1. točku (k) Uredbe br. 267/2012 tumačiti na način da pravo prvenstva naplate iz prodajne cijene prava članova društva ili prenosivih vrijednosnih papira, kao posebno osiguranje tražbina i pravo prvenstva namirenja iz njih, mijenja odredište tih financijskih sredstava.
- 36 Općenitije, postavlja pitanje mogu li sudska osiguranja i blokade imovine, unatoč nepostojanju atributivnog učinka, omogućiti „upotrebu” financijskih sredstava na koja se odnose, u skladu s definicijom zamrzavanja financijskih sredstava, i „upotrebu” gospodarskih izvora na koje se odnose „s ciljem stjecanja financijskih sredstava, robe ili usluga na bilo koji način”, u skladu s definicijom zamrzavanja gospodarskih izvora.
- 37 Te mjere jamče subjektu koji ih provodi da će se nakon odmrzavanja sredstava na temelju prava prvenstva naplatiti iz imovine, prava i tražbina koje su blokirane u svojstvu zaštitne mjere. Stoga bi se njihova priroda mogla smatrati takvom da potiče gospodarski subjekt na sklapanje ugovora s osobom ili subjektom čija je imovina zamrznuta, što bi značilo da je potonji subjekt iskoristio ekonomsku vrijednost svoje imovine kvalificirane kao financijska sredstva ili da je stekao financijska sredstva, robu ili usluge zahvaljujući ekonomskoj vrijednosti svoje imovine koja je kvalificirana kao gospodarski izvor.
- 38 Cour de cassation (Kasacijski sud) ističe da takav rizik u ovom slučaju ne postoji s obzirom na to da društva Overseas Financial i Oaktree Finance nastoje naplatiti

tražbinu utvrđenu sudskom odlukom nakon zamrzavanja imovine društva Bank Sepah i utemeljenu na razlozima koji istodobno nisu povezani s iranskim nuklearnim i raketnim programom i koji su prethodili primjeni tog zamrzavanja.

- 39 Stoga se postavlja pitanje ocjenjuje li se mogućnost provedbe mjere nad zamrznutom imovinom, bez prethodnog odobrenja, prema kategoriji akta, neovisno o posebnostima slučaja, ili se, suprotno tomu, te posebnosti mogu uzeti u obzir.
- 40 Cour de cassation (Kasacijski sud) smatra da odgovor na ta pitanja nije očit jer Unijine uredbe ne sadržavaju nijednu izričitu odredbu, a ni Opći sud Unije ni Sud još nisu imali priliku o tome odlučiti.
- 41 Stoga je odlučio prekinuti postupak u kojem se odlučuje o drugom žalbenom razlogu iz žalbe br. B 18-18.542 i jedinom žalbenom razlogu iz žalbe br. G 18-21.814 i Sudu uputiti zahtjev za prethodnu odluku u skladu s člankom 267. UFEU-a.

VI. Prethodna pitanja

- 42 Cour de cassation (Kasacijski sud) Sudu Europske unije upućuje sljedeća prethodna pitanja:
1. Treba li članak 1. točke (h) i (j), članak 7. stavak 1. Uredbe (EZ) br. 423/2007, članak 1. točke (i) i (h), članak 16. stavak 1. Uredbe (EU) br. 961/2010, kao i članak 1. točke (k) i (j) i članak 23. stavak 1. Uredbe (EU) br. 267/2012 tumačiti na način da im se protivi provedba mjere, koja nema atributivni učinak, nad zamrznutom imovinom, bez prethodnog odobrenja nadležnog nacionalnog tijela, poput sudskog osiguranja ili blokade imovine koji su predviđeni francuskim Zakonikom o građanskim ovršnim postupcima?
  2. Je li okolnost da razlog naplate tražbine od osobe ili subjekta čija je imovina zamrznuta nije povezan s iranskim nuklearnim i raketnim programom i da je prethodio Rezoluciji Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1737 (2006) od 23. prosinca 2006. relevantna kako bi se odgovorilo na prvo pitanje?"